
СОКОЛОВА ОЛЕНА АНАТОЛІЇВНА,

здобувачка кафедри правознавства
юридичного факультету
Східноукраїнського національного
університету імені Володимира Даля,
Україна, м. Сєвєродонецьк



УДК 349.232-057.34

Щодо суттєвих ознак правової категорії «оплата праці державних службовців»

У статті досліджено суттєві ознаки правової категорії «оплата праці державних службовців». Зроблено висновок, що суттєвими ознаками оплати праці державних службовців є такі: а) суб'єкт отримання – державний службовець; б) суб'єкт здійснення – держава в особі її органу; в) джерело коштів – державний бюджет; г) проводиться у порядку, розмірах і на умовах, встановлених законодавством; і) здійснюється за службову діяльність державних службовців; д) проводиться у формі регулярної грошової виплати.

Ключові слова: оплата праці, державний службовець, держава, державний бюджет, службова діяльність.

Постановка проблеми. Особливість правового знання полягає в тому, що воно є результатом розумової діяльності суб'єкта, яка відбувається згідно з законами діалектичної і формальної логіки. Уточнення сутності і функцій права, його ціннісних характеристик, їх конкретизація, збільшення обсягу самого права загалом відбуваються з позицій і у межах того або іншого поняття. Останнє є головною внутрішньою формою правосвідомості. Фахівець в області трудового права С. Ю. Головіна

наголошує, що відсутність визначення поняття дає можливість маніпулювати значеннями, формує неправильні погляди, приводить до прийняття помилкових рішень не тільки учасниками трудових правовідносин, але й професійними правозастосовувачами [1, с. 655].

Актуальність теми дослідження. На протигагу Закону України «Про державну службу» від 16 грудня 1993 р. [2], новий Закону України «Про державну службу» від 10 грудня 2015 р. [3] міс-

тять спеціальну ст. 2, присвячену визначенню вживаних у ньому термінів. Законодавець, зокрема, сформулював дефініції таких понять: безпосередній керівник; державна мова; керівник державної служби в державному органі; посада державної служби; професійна компетентність; рівнозначна посада; суб'єкт призначення; функції з обслуговування; професійне навчання; службова дисципліна. При цьому ч. 2 ст. 2 Закону України «Про державну службу» містить вказівку, що терміни «близькі особи», «корупційне правопорушення», «потенційний конфлікт інтересів», «реальний конфлікт інтересів», «пряме підпорядкування» в цьому нормативному документі вживаються у значенні, визначеному Законом України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 р. [4].

У той же час якщо у Законі України «Про державну службу» від 16 грудня 1993 р. була тільки одна стаття, що впорядковувала питання оплати праці (ст. 16), то Закон України «Про державну службу» від 10 грудня 2015 р. містить окремий розділ VI із назвою «Оплата праці, заохочення і соціальні гарантії».

Виклад основного матеріалу. До суттєвих ознак категорії «оплата праці державних службовців» належать такі:

1. Суб'єкт отримання – державний службовець.

Погодимось із О. В. Петришиним, який вважає, що питання про державну службу – це питання про кадри громадян, що працюють в державних інституціях, служать державі. Для того, щоб принципово вирішити проблему кадрів, необхідно визначитися з основними складниками правового режиму дер-

жавної служби: кого і як приймати на службу, які повноваження покласти на державних службовців, яким чином повинна бути організована їх праця і пересування по службі, в чому особливості правового статусу службовців, якою повинна бути їх відповідальність, які передбачаються соціальні і правові гарантії для державного службовця. Оптимальне вирішення цих питань покликане сприяти тому, щоб державна служба стала привабливою для здібних і талановитих людей [5, с. 117]. Справді, саме держслужбовцям належить важлива роль у вирішенні завдань зміцнення української державності й реформування суспільства на засадах демократії та права. Їх досягнення залежать від організації праці, вміння, сумлінності, активності чиновників. Звідси зрозуміло, яке велике значення для країни мають державні службовці, правильне визначення цілей і напрямів їх праці, добір кадрів, розподіл повноважень, стимулювання сумлінної праці. Вагому роль у цьому відіграє оплата праці державних службовців.

Державний службовець – це громадянин України, який займає посаду державної служби в органі державної влади, іншому державному органі, його апараті (секретаріаті), одержує заробітну плату за рахунок коштів державного бюджету та здійснює встановлені для цієї посади повноваження, безпосередньо пов'язані з виконанням завдань і функцій такого державного органу, а також дотримується принципів державної служби (ч. 2 ст. 1 Закону України «Про державну службу»). Як бачимо, навіть у легальній дефініції поняття «державний службовець» зафіксовано, що це не просто громадянин, який за-

ймає посаду державної служби, а той, хто, займаючи цю посаду, одержує за це заробітну плату.

2. Суб'єкт здійснення – держава в особі її органу.

Частина 2 ст. 5 Закону України «Про оплату праці» від 24 березня 1995 р. [6] одним із суб'єктів організації оплати праці визнає органи державної влади. При цьому «суб'єкти організації оплати праці не мають права в односторонньому порядку приймати рішення з питань оплати праці, що погіршують умови, встановлені законодавством, угодами і колективними договорами», – говорить у ст. 22 Закону України «Про оплату праці».

Характерно, що видатки загального фонду на а) оплату праці працівників бюджетних установ, а також б) нарахування на заробітну плату є захищеними видатками бюджету. Такими видатками визнаються видатки загального фонду бюджету, обсяг яких не може змінюватися при здійсненні скорочення затверджених бюджетних призначень.

В акті про призначення держслужбовця на посаду, окрім прізвища, ім'я, по батькові призначуваної особи, займаної посади державної служби із зазначенням структурного підрозділу державного органу, дати початку виконання посадових обов'язків, в обов'язковому порядку зазначаються умови оплати праці. Вказаний акт приймається у вигляді указу, постанови, наказу (розпорядження), рішення, залежно від категорії посади, відповідно до законодавства. Саме з моменту призначення державний орган несе зобов'язання щодо оплати праці службовця. У разі ж невиплати заробітної плати чи ви-

плати її у неповному розмірі державний службовець має право звернутись до суду із відповідним позовом до державного органу.

3. Джерело коштів – державний бюджет.

Загальна норма щодо джерел коштів на оплату праці міститься у ст. 4 Закону України «Про оплату праці». За нею джерелом таких коштів для працівників госпрозрахункових підприємств є частина доходу та інші кошти, одержані внаслідок їх господарської діяльності. Для установ і організацій, що фінансуються з бюджету, – це кошти, які виділяються з відповідних бюджетів, грантів, а також частина доходу, одержаного внаслідок господарської діяльності та з інших джерел. Об'єднання громадян оплачують працю найманих працівників з коштів, які формуються згідно з їх статутами.

Наомість спеціальну норму містить ч. 4 ст. 50 Закону України «Про державну службу»: «Джерелом формування фонду оплати праці державних службовців є державний бюджет. Фонд оплати праці державних службовців формується за рахунок коштів державного бюджету, а також коштів, які надходять до державного бюджету в рамках програм допомоги Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ. Порядок використання таких коштів, які надходять до державного бюджету, затверджується Кабінетом Міністрів України».

Державний бюджет – фінансовий план руху централізованої частини внутрішнього валового продукту, який складається з двох взаємопов'язаних частин – доходів і видатків [7, с. 12]. У цьому бюджеті концентруються основ-

ні державні доходи, за його рахунок фінансуються основні державні видатки, він є джерелом фінансування зовнішньоекономічної діяльності держави. Зміст державного бюджету реалізується через його функції. «Зміст фіскальної функції полягає у вилученні в дохід держави частини прибутку підприємств, організацій та населення. Суть розподільчої функції... в тому, що завдяки їй відбувається концентрація коштів у руках держави і їх подальше використання з метою задоволення суспільних потреб. Зміст контрольної функції у створенні реальної можливості для здійснення державою контролю за формуванням централізованого фонду коштів», – підсумовує О. В. Нікітіна [8, с. 16].

Органи державної влади, поряд із органами місцевого самоврядування, а також організаціями, створеними ними у встановленому порядку, що повністю утримуються за рахунок відповідно державного бюджету чи місцевого бюджету, є бюджетними установами. Ці установи є неприбутковими.

Керівники бюджетних установ утримують чисельність працівників, військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та здійснюють фактичні видатки на заробітну плату (грошове забезпечення), включаючи видатки на премії та інші види заохочень чи винагород, матеріальну допомогу, лише в межах фонду заробітної плати (грошового забезпечення), затвердженого для бюджетних установ у кошторисах (ч. 1 ст. 51 Бюджетного кодексу України від 8 липня 2010 р. [9]).

Скорочення бюджетних асигнувань не може бути підставою для зменшення посадових окладів та надбавок до них.

4. Проводиться у порядку, розмірах і на умовах, встановлених законодавством.

Оскільки джерелом формування фонду оплати праці державних службовців є державний бюджет, договірне регламентування оплати праці цієї категорії найманих працівників є обмеженим. Як наслідок, застосовується переважно централізоване впорядкування відповідних відносин. О. В. Гаєвая державне регулювання оплати праці трактує як сукупність способів визначення правил, процедур, нормативів, норм і гарантій оплати праці на підставі ухвалення відповідних нормативних актів, контролю за їх дотриманням органами влади, а також установлення державою норм оплати праці, обов'язкових для сторін трудового договору. Вказана регламентація повинна: а) забезпечити справедливість оплати праці на засадах адекватної оцінки її затрат і результатів; б) створити можливості для зростання добробуту працівників та їх сімей до рівня передових країн світу на підставі безперервного зростання економіки; в) сформулювати умови для розширеного відтворення робочої сили [10, с. 196].

Стаття 4 КЗпП України [11] визначає, що законодавство про працю складається з цього Кодексу та інших актів законодавства України про працю, прийнятих відповідно до нього. «Як видно з наведеної статті, законодавець, чітко вказавши, що до законодавства про працю належить КЗпП України, окрім цього, відніс до нього й інші акти законодавства. Іншими словами, у даному випадку ми маємо справу зі спробою визначити правову категорію через неї ж саму, що з точки зору нормотворчої

техніки є істотним недоліком», – робить зауваження О. М. Ярошенко [12, с. 298].

Загалом же у КЗпП України термін «законодавство» вживається у широкому значенні, хоча його обсяг чітко не визначено.

Спробував дати відповідь на вказане питання Конституційний Суд України, який у справі за конституційним зверненням Київської міської ради професійних спілок щодо офіційного тлумачення частини третьої статті 21 Кодексу законів про працю України [13] вирішив, що термін «законодавство» щодо визначення сфери застосування контракту як особливої форми трудового договору, треба розуміти так, що ним охоплюються закони України, чинні міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також постанови Верховної Ради України, укази Президента України, декрети і постанови Кабінету Міністрів України, прийняті в межах їх повноважень та відповідно до Конституції України і законів України. Частиною національного законодавства є також відповідно до ст. 9 Конституції України [14] чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Хоча Закон України «Про державну службу» легальної дефініції поняття «законодавство про державну службу» не містить, однак у ч. 1 ст. 5 фіксує таку важливу норму: «Правове регулювання державної служби здійснюється Конституцією України, цим та іншими законами України, міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, постановами Верховної Ради України, указами Президента України, актами Кабі-

нету Міністрів України та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби». Тобто ніякими іншими нормативними документами, окрім Конституції та законів України, міжнародних договорів, постанов Верховної Ради України, указів Президента України, актів Кабінету Міністрів України та Національного агентства з питань державної служби, правове регулювання відносин у царині держслужби тим чи іншим державним органом із власної ініціативи здійснюватись не може. І тільки у випадках, передбачених Законом України «Про державну службу», можливе прийняття нормативного акта у царині державної служби іншим центральним органом виконавчої влади. Це твердження повною мірою стосується і питань оплати праці державних службовців. Зокрема, за ч. 5 ст. 52 Закону України «Про державну службу» Типове положення про преміювання затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері трудових відносин, за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби. Типове положення, розроблене Мінсоцполітики відповідно до Закону України «Про державну службу» і затверджене його наказом № 646 від 13 червня 2016 р. [15], встановлює порядок визначення розмірів, нарахування та виплати премій державним службовцям органів державної влади, інших державних органів, їхніх апаратів (секретаріатів), які займають посади державної служби категорій «Б» і «В». Такий стан справ

узгоджується із ч. 1 п. 8 Положення про Міністерство соціальної політики України, затвердженого постановою КМУ від 17 червня 2015 р. №423 [16], за якою Мінсоцполітики в межах повноважень, передбачених законом, на основі і на виконання Конституції та законів України, актів Президента України і постанов Верховної Ради України, прийнятих відповідно до Конституції та законів України, актів Кабінету Міністрів України видає накази, організовує і контролює їх виконання. Накази Мінсоцполітики, видані в межах повноважень, передбачених законом, є обов'язковими для виконання центральними органами виконавчої влади, їх територіальними органами, місцевими держадміністраціями, органами влади АРК, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями незалежно від форми власності та громадянами.

Так, приміром, саме у ч. 2 ст. 50 Закону України «Про державну службу» відбито структуру заробітної плати держслужбовців: посадовий оклад; надбавка за вислугу років; надбавка за ранг державного службовця; виплата за додаткове навантаження у зв'язку з виконанням обов'язків тимчасово відсутнього державного службовця; виплата за додаткове навантаження у зв'язку з виконанням обов'язків за вакантною посадою державної служби; премії (у разі встановлення). У частині 3 цієї ж статті вичерпно зафіксовано види премій: премія за результатами щорічного оцінювання службової діяльності; місячна або квартална премія відповідно до особистого внеску державного службовця в загальний результат роботи державного органу.

5. Здійснюється за службову діяльність державних службовців.

П. І. Жигалкін, В. А. Прудников, С. М. Прилипко й О. М. Ярошенко оплатність визнають однією зі специфічних ознак трудових правовідносин. Вченими оплатним визнається договір, за яким майнову претензію однієї сторони обумовлює зустрічна майнова претензія від другої сторони. Виконання роботи працівником викликає зворотні дії роботодавця щодо виплати працівнику відповідної винагороди згідно зі встановленими нормами. За трудовим договором працівник зобов'язується виконувати роботу, визначену цією угодою, а роботодавець зобов'язується виплачувати працівникові заробітну плату. Основною метою вступу працівника в трудові правовідносини є отримання засобів для свого існування та існування членів своєї сім'ї (винагороди за працю у формі заробітної плати) [17, с. 179]. Для працівників оплата праці проводиться за виконання ними покладених на них трудових обов'язків, коли ж ідеться про державних службовців, то для них оплата здійснюється за їх службову діяльність.

«Змістом праці державних службовців є їх діяльність з виконання державних функцій, відповідно до яких сформовані державні структури установ (органів, організацій). Загальна функція, предмет певної сфери державної діяльності визначає напрям діяльності відповідної структури установ та утворює окремий вид цієї діяльності. Логічно, що посади, передбачені в державних установах окремого виду діяльності, будуть включати притаманні цьому виду діяльності ознаки, відмінні від

ознак інших видів. Відповідно до цього функції, які виконують працівники законодавчої сфери, системи правосуддя, виконавчих органів влади та інших напрямів державно-службової діяльності викликають до дії певне коло службових прав та обов'язків працівників, умови їх здійснення, перелік вимог до службовців, тобто зумовлюють специфіку правового регулювання», – займає позицію І. П. Лаврінчук [18, с. 179]. Службова діяльність держслужбовців полягає у практичному виконанні завдань і функцій держави: а) аналіз державної політики на загальнодержавному, галузевому і регіональному рівнях та підготовки пропозицій стосовно її формування; б) забезпечення реалізації державної політики, виконання загальнодержавних, галузевих і регіональних програм, виконання законів та інших нормативно-правових актів; в) забезпечення надання доступних і якісних адміністративних послуг; г) здійснення державного нагляду та контролю за дотриманням законодавства; г) управління державними фінансовими ресурсами, майном та контролю за їх використанням; д) управління персоналом державних органів; е) реалізації інших повноважень державного органу, визначених законодавством.

6. Проводиться у формі регулярної грошової виплати.

Чіткої відповіді на питання щодо форми виплати заробітку державним службовцям Закон України «Про державну службу» не містить. Вказані форми визначені у ст. 23 Закону України «Про оплату праці», згідно з ч. 1 якої заробітна плата працівників підприємств на території України виплачується

у грошових знаках, що мають законний обіг на території України. Виплата заробітної плати у формі боргових зобов'язань і розписок або у будь-якій іншій формі забороняється. Частиною другою цієї ж статті передбачено, що заробітна плата може виплачуватися банківськими чеками у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України за погодженням з Національним банком України. Питання обрання форми отримання належних йому виплат громадянин вирішує самостійно.

Частиною 3 ст. 23 Закону України «Про оплату праці» визначено, що колективним договором, як виняток, може бути передбачено часткову виплату заробітної плати натурою (за цінами не вище собівартості) у розмірі, що не перевищує 30 відсотків нарахованої за місяць, у тих галузях або за тими професіями, де така виплата, еквівалентна за вартістю оплаті праці у грошовому виразі, є звичайною або бажаною для працівників, крім товарів, перелік яких встановлюється Кабінетом Міністрів України. Зрозуміло, що на держслужбі загалом, і на посадах в органах державної влади зокрема, така форма виплати не є звичною і бажаною, а значить, проводиться виключно у грошовій формі.

Внаслідок того, що періодичність виплати державним службовцям заробітної плати Законом України «Про державну службу» не врегульована, на відповідне питання поширюється дія норм законодавства про працю. За ч. 1 ст. 115 КЗпП України та ч. 1 ст. 24 Закону України «Про оплату праці» заробітна плата виплачується працівникам регулярно в робочі дні у стро-

ки, встановлені колективним договором або нормативним актом роботодавця, погодженим з виборним органом первинної профспілкової організації чи іншим уповноваженим на представництво трудовим колективом органом, але не рідше двох разів на місяць через проміжок часу, що не перевищує шістнадцяти календарних днів, та не пізніше семи днів після закінчення періоду, за який здійснюється виплата.

Висновок. Таким чином, суттєвими ознаками оплати праці державних службовців є такі: а) суб'єкт отримання – державний службовець; б) суб'єкт здійснення – держава в особі її органу; в) джерело коштів – державний бюджет; г) проводиться у порядку, розмірах і на умовах, встановлених законодавством; г) здійснюється за службову діяльність державних службовців; д) проводиться у формі регулярної грошової виплати.

Список використаних джерел

1. Головина С. Ю. Проблемы формулирования дефиниций в трудовом законодательстве России / С. Ю. Головина // Законодательная дефиниция: логико-гносеологические, политико-юридические, морально-психологические и практические проблемы : материалы междунар. круглого стола (г. Черновцы, 21–23 сент. 2006 г.). – С. 651–669.
2. Про державну службу : Закон України від 16.12.1993 № 3723-XII // Відом. Верхов. Ради України. – 1993. – № 52. – Ст. 490.
3. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII // Відом. Верхов. Ради України. – 2016. – № 4. – Ст. 43.
4. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII // Відом. Верхов. Ради України. – 2014. – № 49. – Ст. 2056.
5. Петришин А. В. Государственная служба. Историко-теоретические предпосылки. Сравнительно-правовой и логико-понятийный анализ : монография / А. В. Петришин. – Харьков : Факт, 1998. – 168 с.
6. Про оплату праці : Закон України від 24.03.1995 № 108/95-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1995. – № 17. – Ст. 121.
7. Берлач А. И. Экономико-правовой аспект бюджетных отношений в аграрном секторе Украины / А. И. Берлач // Предпринимательство, хоз-во и право. – 1999. – № 12. – С. 12–14.
8. Нікітіна Л. О. Правові засади формування місцевих бюджетів : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Л. О. Нікітіна ; НДІ фінанс. права Нац. акад. держ. податк. служби України. – Ірпінь, 2004. – 207 с.
9. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI // Відом. Верхов. Ради України. – 2010. – № 50–51. – Ст. 572.
10. Гаєвая О. В. Державне регулювання оплати праці : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / О. В. Гаєвая ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Х., 2013. – 226 с.
11. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII // Відом. Верхов. Ради УРСР. – 1971. – Дод. до № 50. – Ст. 375.
12. Ярошенко О. М. Джерела трудового права України : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.05 / О. М. Ярошенко ; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. – Х., 2007. – 476 с.
13. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням Київської міської ради професійних спілок щодо офіційного тлумачення частини третьої статті 21 Кодексу законів про працю України (справа про тлумачення терміну «законодавство») від 09.07.1998 № 12-рп/98 // Офіц. вісн. України. – 1998. – № 32.
14. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
15. Про затвердження Типового положення про преміювання державних службовців органів державної влади, інших державних органів, їхніх апаратів (секретаріатів) : наказ Міністерства соціальної політики України від 13.06.2016 № 646 // Офіц. вісн. України. – 2016. – № 53. – Ст. 1874.

16. Про затвердження Положення про Міністерство соціальної політики України : постанова Каб. Міністрів України від 17.06.2015 № 423 // Офіц. вісн. України. – 2015. – № 51. – Ст. 1655.
17. Трудове право України : підручник / С. М. Прилипка, О. М. Ярошенко, І. П. Жигалкін, В. А. Прудников. – 5-те вид., допов. – Х. : Право. 2014. – 760 с.
18. Лаврінчук І. П. Правовий статус державного службовця як учасника трудових правовідносин : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / І. П. Лаврінчук ; Ін-т зак-ва Верхов. Ради України. – К., 1999. – 186 с.

References

1. Golovina S. Yu. (2006) Problemy formulirovaniya definitsiy v trudovom zakonodatelstve Rossii [Problems formulating definitions in Russian labor legislation]. *Zakonodatel'naya definitsiya: logiko-gnoseologicheskiye, politiko-yuridicheskiye, moralno-psikhologicheskiye i prakticheskiye problemy: mater. mezhdunar. kruglogo stola – The legal definition: logical-epistemological, political, legal, moral, psychological and practical problems: Materials International. Roundtable.* (Chernovtsy. 21-23 sentyabrya 2006). 651-669 [in Russian].
2. Pro derzhavnu sluzhbu: Zakon Ukrainy vid 16.12.1993 № 3723-XII [On the Civil Service Law of Ukraine of 16.12.1993 №3723-XII]. *Vidom. Verkhov. Rady Ukrainy. – Supreme Council of Ukraine.* 1993. – №52. – St. 490 [in Ukrainian].
3. Pro derzhavnu sluzhbu: Zakon Ukrainy vid 10.12.2015 № 889-VIII [On Civil Service Law of Ukraine of 12.10.2015 №889-VIII]. *Vidom. Verkhov. Rady Ukrainy. – Supreme Council of Ukraine.* 2016. – № 4. – St. 43 [in Ukrainian].
4. Pro zapobihannya koruptsii: Zakon Ukrainy vid 14.10.2014 №1700-VII [Prevention of Corruption Law of Ukraine of 14.10.2014 №1700-VII]. *Vidom. Verkhov. Rady Ukrainy. – Supreme Council of Ukraine.* 2014. – № 49. – St. 2056 [in Ukrainian].
5. Petrishin A. V. (1998) *Gosudarstvennaya sluzhba. Istoriko-teoreticheskiye predposylki. Sravnitel'no-pravovoy i logiko-ponyatnyy analiz: monogr [Public service. Historical and theoretical background. Comparative legal and logical-conceptual analysis: monograph.]* Kharkov Fakt [in Russian].
6. Pro oplatu pratsi: Zakon Ukrainy vid 24.03.1995 № 108/95-VR [On the labor law of Ukraine from 24.03.1995 №108 / 95]. *Vidom. Verkhov. Rady Ukrainy. – Supreme Council of Ukraine.* 1995. – № 17. – St. 121 [in Ukrainian].
7. Berlach A. I. (1999) *Ekonomiko-pravovoy aspekt byudzhethnikh otnosheniy v agrarnom sektore Ukrainy [Economic and legal aspects of budgetary relations in the agrarian sector of Ukraine]. Predpr-tvo. khoz-tvo i pravo. – Business, Economy and Law.* 12. 12-14 [in Russian].
8. Nikitina L. O. (2004) *Pravovi zasady formuvannya mistsevykh biudzhethiv [Legal basis of local budgets]. Candidate's thesis.* NDI finans. prava Nats. akad. derzh. podatk. sluzhby Ukrainy. Irpin [in Ukrainian].
9. *Biudzhethnyi kodeks Ukrainy vid 08.07.2010 № 2456-VI [Budget Code of Ukraine of 08.07.2010 p., №2456-VI]. Vidom. Verkhov. Rady Ukrainy – Supreme Council of Ukraine.* 2010. – № 50-51. – St. 572 [in Ukrainian].
10. Haievaia O. V. (2013) *Derzhavne rehulivannya oplaty pratsi [State regulation of wages]. Candidate's thesis.* Nats. yuryd. un-t im. Yaroslava Mudroho. – Kharkiv [in Ukrainian].
11. *Kodeks zakoniv pro pratsiu Ukrainy vid 10.12.1971 № 322-VIII [Labor Code of Ukraine of 10.12.1971 p., №322-VIII]. Vidom. Verkhov. Rady URSR. – Supreme Council of URSR.* 1971. – Dod. do № 50. – St. 375. [in Ukrainian].
12. Yaroshenko O. M. (2007) *Dzherela trudovoho prava Ukrainy [Sources of labor law Ukraine]. Doctor's thesis.* Nats. yuryd. akad. Ukrainy im. Yaroslava Mudroho. – Kharkiv [in Ukrainian].
13. *Rishennia Konstytutsiinoho Sudu Ukrainy u spravi za konstytutsiinym zvernenniam Kyivskoi miskoi rady profesiinykh spilok shchodo ofitsiinoho tlumachennia chastyny tretoi statti 21 Kodeksu zakoniv pro pratsiu Ukrainy (sprava pro tlumachennia terminu «zakonodavstvo») vid 09.07.1998 № 12-rp/98 [The decision of the Constitutional Court of Ukraine in the constitutional appeal of the Kyiv city council of trade unions on the official interpretation of Article 21 of the Labor Code of Ukraine (case on the interpretation of the term «law») on 09.07.1998 was., №12-rp / 98]. Ofits. visn. Ukrainy. – Official Herald of Ukraine.* 1998. – № 32. [in Ukrainian].
14. *Konstytutsiia Ukrainy vid 28.06.1996 № 254k/96-VR [The Constitution of Ukraine of 28.06.1996 №254k / 96-VR]. Vidom. Verkhov. Rady Ukrainy – Supreme Council of Ukraine.* 1996. – № 30. – St. 141. [in Ukrainian].

15. Pro zatverdzhennia Typovoho polozhennia pro premiiuvannia derzhavnykh sluzhbovtziv orhaniv derzhavnoi vlady, inshykh derzhavnykh orhaniv, yikhnykh aparativ (sekretariativ): nakaz Minsotsialnoi polityky Ukrainy vid 13.06.2016 № 646 [On approval of regulations on bonuses for civil servants of public authorities, other public bodies and their vehicles (Secretariat): order Minsotsialnoyi Policy of Ukraine from 13.06.2016 №646]. *Ofits. visn. Ukrainy. – Official Herald of Ukraine*. 2016. – № 53. – St. 1874. [in Ukrainian].
16. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Ministerstvo sotsialnoi polityky Ukrainy: post. KMU vid 17.06.2015 № 423 [On approval of the Ministry of Social Policy of Ukraine: post. CMU from 17.06.2015 №423]. *Ofits. visn. Ukrainy – Official Herald of Ukraine* 2015. – № 51. – St. 1655. [in Ukrainian].
17. Prylypko S. M., Yaroshenko O. M., Zhyhalkin I. P., Prudnykov V. A. (2014) *Trudove pravo Ukrainy: pidruch [Labour law Ukraine: textbook]*. Kharkiv Pravo [in Ukrainian].
18. Lavrinchuk I. P. (1999) Pravovyi status derzhavnoho sluzhbovtzia yak uchasnika trudovykh pravovidnosyn [The legal status of civil servant as a member of the employment relationship]. *Candidate's thesis*. In-t zak-va Verkhov. Rady Ukrainy. Kyiv [in Ukrainian].

Соколова Е. А., соискатель кафедры правопедения юридического факультета Восточно-украинского национального университета имени Владимира Даля, Украина, г. Северодонецк

Относительно существенных признаков правовой категории

«оплата труда государственных служащих»

В статье исследованы существенные признаки правовой категории «оплата труда государственных служащих». Сделан вывод, что существенными признаками «оплаты труда государственных служащих» являются такие: а) субъект получения – государственный служащий; б) субъект осуществления – государство в лице его органа; в) источник средств – государственный бюджет; г) проводится в порядке, размерах и на условиях, установленных законодательством; д) осуществляется за служебную деятельность государственных служащих; е) проводится в форме регулярной денежной выплаты.

Ключевые слова: оплата труда, государственный служащий, государство, государственный бюджет, служебная деятельность.

Sokolova O. A., Researcher of the Department of Legal Science, the Faculty of Law of the Volodymyr Dahl East Ukrainian National University, Ukraine, Severodonetsk

To the Issues of Significant Features of the Legal Category

«Remuneration of State Servants»

The significant features of the legal category «remuneration of state servants» has been researched in the paper.

The conclusion is made that the distinctive features of the remuneration of state servants are the following: (a) the subject to obtain – state servant; b) the subject of conduction – a state represented by its agencies; c) the source of finance – a state budget; d) is paid under the procedure and amounts stated by legislation; e) is paid for service activity of the state servants; f) remunerated in the form of regular financial payment.

It's mentioned that the service activity of the state servants is a practical conduction of tasks and carrying out the functions of state: a) analysis of the state policy on the state, areal and regional levels and preparation of the proposals concerning its creation; b) ensuring of realization of the state policy, conduction of state, areal and regional programs, execution of the law and other normative acts; c) ensuring of delivering of affordable and quality administrative services; d) conduction of state control and control for compliance with legislation; e) management of state finance resources, property and control of its application; f) state agencies personnel; g) realization of other powers of the state agency determined by the legislation.

Key words: remuneration, state servant, state, state budget, service activities.